

HÍVOM A CSALÁDOKAT 2015 JÚLIUSÁBAN

Hívom a családokat, a házaspárokat, a jegyeseket és a szerelmeseket, a szerzetes- és paptestvéreket, és mindenkit, aki a család és az élet mellett áll!

Nagyapapa, nézd, itt a bizonyítványom, most kaptam meg, és az iskolából egyenesen hozzátok jöttem velem, mondta sugárzó arccal a kamasz fiú, belépve nagyszüleihez. Nagyapja boldogan ölelte magához a fiút, és – noha még nem látta a bizonyítványt – örömmel mondta: gratulálok! Ez aztán öröm! Gyere be, mutassuk meg nagyanyádnak is, hadd örüljön ő is. Annyira örülök, hogy most nem vagy szomorú, mert amikor a félévi bizonyítványodat mutattad, bizony nem voltál nagyon vidám. A szüleid is biztosan nagyon fognak örülni! De nagyapapa – szólt közbe a fiú –, azért nem olyan szép ez a bizonyítvány, csak jobb, mint amilyent remélni mertem. Félek, hogy a szüleid nem lesznek velem megelégedve, ők mindig a maximumot várják tőlem. Félévkor is azért voltam olyan szomorú, mert tudtam, hogy nem okozok nekik örömet, mert nem azt nyújtottam, amit várnak tőlem. Ne félj, és ne szorongj – szólalt meg a nagymama –, amikor a szíved mélyén öröm van. Ne csak annak örülj, hogy több az ötösöd, hanem annak is, hogy legyőzted az elkeseredettségedet.

Amikor az ember a városban jár-ke, vagy utazik valahová, érdemes körülnézni: hányan vannak, akiknek az arca sugárzik az örömtől. Legtöbbször gondterheltek arcok vesznek körül, fájdalom, szomorúság látszik rajtuk. Akadnak olyan csoportok, amelyek hangoskodással, vihorászással próbálják a jókedv látszatát keltetni, de az ilyen társaság leginkább valakinek a kárán mulat, nem örül igazán. Villamoson, autóbuszon sokan olvasnak, mobiltelefonjukkal foglalkoznak. Ezek is többnyire gondterheltek, ritkán deríti őket valami vidám olvasmány vagy jó hír öröme. Sok a szomorú arc, szomorú ember, akik egykedvűen, öröm nélkül intézik dolgaikat. A mai világ gondjai miatt, a súlyos nehézségek terhe alatt görnyedve az emberekből érhetően sokszor hiányzik az öröm, inkább szomorúságra hajlanak. Ferenc pápa írja egyik, még Argentínában megjelent könyvében: „Vegyük észre, hogy a szomorúság a Sátán varázslata, amely megkeményít és megkeserít, lehetővé teszi, hogy ő, a Gonosz beköltözzön a szívünkbe, hogy aztán semminek se tudjunk örülni, hogy elűzze belőlünk a remény maradékát is. Remény nélkül aztán még szomorúbb lesz az ember, eljut a kétségbeesésig.” A reménytelenség elleni védekezésre buzdít a Gulagot megjárt bencés atya, Olofsson Placid is: „Az öröm szükséges a túléléshez. Észre kell venni és tudatosan kell keresni az élet apró örömeit.”

XVI. Benedek pápa tanítja: „Kétfajta szomorúság van: az egyik, amely elveszítette a reményt, többé nem bízik a szeretetben és az igazságban, s ezért belülről rombolja az embert (Lk 18,23); de van olyan szomorúság is, amely az igazság okozta megrendülésből fakad, az embert megtérésre és a gonosszal szembeni ellenállásra vezet. Ez a szomorúság gyógyít, mert az embert arra indítja, hogy újból reméljen és szeressen. Az első szomorúságot Júdás képviseli, aki, lesújtva a saját bukása fölötti rémülettől nem mer többé remélni, és kétségbeesésében felakasztja magát (Mt 27,3–5). A szomorúság másik fajtáját Péter testesíti meg, aki az Úr tekintetével találkozva sírásra fakad, s ennek a zokogásnak a könnyei gyógyítóak: felszántják lelkének földjét. Mindent előlről kezd, és megújul.” (A Názáreti Jézus, 84–85. o.) A teljes reménytelenség maga a pokol, erre utal Dante Isteni színjátékában a pokol kapuján olvasható felirat: „Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel.”

Mit tapasztaltok, miért szomorú olyan sok embertársunk? Mi a sok szomorúság legfőbb oka? Nehéz élethelyzetekben hogyan tudjátok családotokban, rokonaitokban, barátaitokban ébren tartani a reményt?

Ha egy vágyunk teljesül, akkor örömet érzünk, megnyugszunk. Minél szebb, nemesebb, igazabb vágyunk teljesült, annál mélyebb, átfogóbb az örömünk. A megállapodott, Istennel, felebarátaival, a teremtett és az ember építette külvilággal harmóniában lévő ember csendes öröme belső nyugalomból és békéjéből származik. Nagyobb vágyak teljesülésekor

örömünk vidámságban nyilvánul meg, különleges öröm esetén ujjongani kezdünk. Ha más kára, baja, szerencsétlensége miatt érzünk örömet, akkor örömünk rendetlen lesz, ha pedig valami önmagában rosszat akartunk, és azt sikerült elérnünk, akkor örömünk bűnös öröm lesz. Ebből is következik, hogy az öröm szoros kapcsolatban van egy másik isteni erénnyel, a szeretettel. Akit ugyanis szeretünk, annak a javát akarjuk, kár-baja esetén nem örömet érzünk, hanem segítségére akarunk sietni. Felebarátainkat pedig legalább annyira kell szeretnünk, mint magunkat. Ugyan ki tudna örülni a saját kárának?

„A mai világnak – a maga sokféle és nyomasztó fogyasztói kínálatával – nagy veszedelme az egyéni központú szomorúság, amely a kényelmes és kapzsi szívből, a felszínes élvezetek beteges kereséséből, az elszigetelt lelkiismeretből fakad. Amikor az egyén belső élete bezárkózik saját érdekeibe, akkor nem marad hely mások számára, többé nem jöhetnek be a szegények, többé nem hallja Isten hangját, nem örül szeretete édes örömeinek. A hívek kétségtelenül ki vannak téve ennek az állandó veszélynek. Sokan esnek ennek áldozatává, és érzéketlen, elégedetlen, élettelen személyekké válnak. Ez nem a méltó és teljes élet választása, nem Isten ránk vonatkozó vágya; ez nem a Szentlélekben való élet, amely a feltámadott Krisztus szívéből forrászik.” (EG 2)

Beszélgjétek meg családi körben, hogy kinek örömtelibb az élete: annak, aki mindig mindent csak a saját, pillanatnyi érdeke szempontjából ítél meg, vagy annak, aki önzetlen szeretettel fordul a többi ember felé? Hogyan segíthetik elő a keresztény családok az örömtelibb társadalom létrejöttét?

„Az öröm és remény, a gyász és szorongás, mely a mai embereknél, főként a szegényekben és a veszélyben élőknél él, Krisztus tanítványainak is öröme és reménye, gyásza és szorongása, és nincs olyan igazán emberi dolog, amely visszhangra nem találna szívükben. A tanítványok közössége ugyanis emberekből, sőt Krisztusban egységet alkotó emberekből áll, akiket a Szentlélek irányít az Atya országa felé vezető zarándokúton, és megkapták az üdvösség hírért, hogy mindenkinek elmondják.

Ezért e közösség az egész emberi nemmel és annak történelmével valóban bensőséges kapcsolatban érzi magát.” (GS 1)

A keresztény ember sem élhet állandó vidámságban, de minden nehéz helyzetben talál okot az öröme. Tud örülni a tavaszi napsütésnek és a frissítő nyári záporoknak, örömmel csodálja meg a teremtett világ ezer csodáját, örül, amikor gyermeke először rámosolyog, örül, hogy részt vehet a közösség életében, örül barátainak, örül Isten minden ajándékának, házastársának, gyerekeinek, szüleinek, de legfőképpen a szeretetnek, amit adhat, és amit kap. Ha pedig gondokkal, nehézségekkel kell szembenéznie, akkor sem árasztja el családját tagjait, munkatársait, barátait, ismerőseit panasszal, inkább keresi a rosszban a jót, töretlen reménnyel igyekszik a bajokon segíteni, a gondokon túljutni, nem beleragadni a szomorúságba, a passzív panaszkodásba. Hiszi, hogy Isten szeretetből szeretetre teremtette őt is, családját is, és azt akarja, hogy mindnyájan célba érjenek. Isten ugyanis a megszentelő kegyelemmel együtt, természetfölötti módon árasztja lelkünkbe a hitet, a reményt és a szeretetet, e három isteni erényt.

Hogyan tudjátok megvigasztalni azokat, akik másról se tudnak beszélni, mint gondjaikról, bajaikról, egészségi problémáikról? Hogyan tudjátok felébreszteni bennük a reményt?

Amikor édesapja este hazajött, rögtön látta fia örömtől sugárzó arcán, hogy ma valami jó dolog történt az iskolában. Csak nem te rúgtad a győztes gólt a béseknek – kérdezte –, vagy talán sikerült a kémiaszertárt felrobbantodni? A fiú előhúzta bizonyítványát, és büszkén mutatta édesapjának. Látod – mondta lelkesen –, a félévihez képest mennyit javítottam? Nem mindent, de majdnem! Magam se mertem remélni! Gratulálok, látod ez az, aminek nagyon örülök – válaszolt az apa –, elhatározta, megígérted, és teljesítetted. Nem a félévi nem túl jó jegyeken keseregétek, hanem komolyan nekifeküdtél a tanulásnak, és bíztál magadban meg Isten segítségével. Meg a tettekben – tette hozzá a fiú –, örömkönyvekkel a szemében. Köszönöm nektek, köszönöm a jó bizonyítványomat, és ígérem, hogy a következő még jobb lesz.

Bíró László, az MKPK családreferens püspöke

KÁRPÁTALJA MÉG MOST SEM A PANASZKODÁS FÖLDJE (II. rész)

Hogy békét akar Kárpátalja, erre Michels Antal ezt hozza fel példaként: öt év alatt összesen két, nem is komoly atrocitással találkozott Beregszászon.

– A templom mellett van egy Mária-szobor. Március 15-ei ünnepségre gyűltek össze a magyarok, és lehetett látni, hogy busszal odahoztak egy csapat nacionalistát Lembergől. Ukránul beszéltek, hogy a magyarok menjenek haza, de látszott, hogy senki nem vevő a balhéra, így elvonultak. A másik ilyen a magyar főiskolánál volt, amikor már zajlottak a harci cselekmények az ország másik részén: volt egy tüntetés, amelyen bekia-báltak, hogy „magyarok, ti most hol vagytok?”.

Gazda Albert, visszatérve a hatodik behívási hullámra, Ukrajna kvázi mozgatórugójára mutat rá.

– Aki nem akarja, hogy elvigyék, és van rá pénze, nem viszik el. A korrupció nem betegség ott, hanem ez a működtető, minden erre épül. Ha van egy fél disznó vagy két korsó borod, ki fognak húzni a listáról. A válogatást viszont akár a munkahelyről is elvégzik. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség most kezdeményezte, hogy a tanárokat legalább ne vigyék el.

Ilyen zűrös egyébként minden, ami az országban van, mint Antal atya mondja.

– Beregszászon volt egy olyan kezdeményezés, hogy a majdanosoknak emeljünk kápolnát, sok érintett aláírta, de én nem. Azért nem, mert a majdani történet is borzasztóan zavaros, ugyanolyan golyók végeztek rendőrökkel és diákokkal, most úgy tűnik, amerikai hátszele is volt az eseményeknek. Amíg ez nem tisztázódik, azt mondtam, nem támogatom.

Az „eggyel” korábbi, a narancsos forradalom, amiben Gazda Albert a maga részéről akkor 100 százalékig hitt, szintén csak azzal járt, hogy a milliomosok felzárkóztak a milliárdosok mellé – Porosenko történetéről már szóltunk. De még a donecki tüntetéshullám első pillanata is borzasztóan zavaros, folytatja Gazda Albert, hiszen az első demonstráció egy órán át tartott, aztán mindenki szépen hazament. Hogy ki, mikor és kire lőtt, azt gyakorlatilag nem lehet megmondani, de akik helyzetbe kerülnek, sosem a semmiből jönnek, Porosenko sem. – Új elit nincs, amely le fogja vezényelni Ukrajna európaizálódását – jelenti ki kategorikusan az újságíró, aki szerint először egy „rossz Románia” szintjét volna jó becélozni.

Még az is emléktáblát kap, aki szidja

Kárpátaljára visszatérve azért tényleg rengeteg a pozitívum, és a hétköznapjainkban felmerülő téma, hogy hogyan tudnánk mi az anyaországból segíteni az e területen élőknek. Hisz bár a munkácsi vár turulmadara áll – igaz, pár éve fölötté lengedez egy ukrán zászló –, a sárospataki múzeummal együtt magas színvonalú Rákóczi-kiállítása van, és igaz ugyan, hogy az ukrán nacionalistákat zavarja a Vereckei-hágó és a Huszt fölötti magyar emlékmű – mellettük az ukránok is felépítették a magukét –, de azért csak hasznot húztak a turizmusból a legutóbbi időig, és bizony vannak falvak, például Beregújfalu, ahol a településnevet maguk az ukránok is visszamagyarosítják. Összességében Gazda szerint elmondható, hogy Kárpátalja az emlékművek földje, ahol még az a Petőfi is emléktáblát kap, aki leírta, hogy milyen „ronda”.

Valódi házigazdák - Szóval segíteni azzal tudunk, ha odamegyünk és élvezzük ennek a kárpát-medencei ékszerdoboznak a kincseit, még ha a faluturizmusra igen rossz hatással is van a távoli háború, és a csinos Tourinform-filmek mögött lassan húzzák lefelé az irodák rolóját. Ékszerdoboz: kis területen van megannyi látnivaló és különlegesség – Antal atya mesélt először például a helyi specialitásnak számító mangalicapörccs csokoládéről. A vendégszeretetről Gazda pedig csak annyit mond: utolsó sonkájukat, jó pálinkájukat és rossz borukat is mind odaadják, panaszt pedig nem sokat fogunk hallani.

Ha hazajövünk, Michels és Gazda szerint is másként fogjuk értékelni a magunk viszonyait.